

ייצג פון פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וצייונים, הערות והארות

פרשת וישב
שנת תשע"ד

סימן ק"ח

בעזרת השם יתברך, יום א' בהעלותך, תקצ"ג

שלום לאהובי בני חביבי נ"י.

מכתבך קבלתי עתה, והיה לי לנחת, בראותי שנכנסו דברי אמת בלבך, וכל מה שאתה כותב ממרירות לבך אין כל זה חדש בעיני, כי כבר אני יודע ושמעתי הרבה הרבה בפירוש וברמז מפיו הק', אשר כאלה וכאלה ההכרח שיעבור על כל מי שרוצה ליגע ולהריח בריח יראת ה', כמבואר מזה הרבה בספריו הק'. ובפרט בהשיחה הנדפסת בליקוטי תנינא סי' נ"א (לפנינו בסי' מ"ח) המתחיל כשאדם נכנס בעבודת ה' וכו', ועיי"ש היטב כל דבור ודבור ובסימנים הסמוכים (סי' נ"ב נ"ג נ"ד וכו', גם בליקוטי א' בסי' ע"ב ובשאר מקומות, ובפרט במה שעורני ה' לחדש בהספרים הנכתבים [היינו ספרי ליקוטי הלכות שהיו או עדיין בכת"י], ובכל האגרת שכתבתי לך עד הנה.

ובל מה ששמעת מפי, מכולם תוכל להבין שהוא מעשה גדולה עמוקה ונוראה מאד מאד, מה שנעשה עם האדם הזה בזה העולם, ועם כל אחד נעשה מה שנעשה, אשר אפילו שלמה המלך ע"ה לא היה יכול לעמוד על הדברים מה שנעשה עם האדם בזה העולם כמו שכתוב (קהלת ג, יא) מבלי אשר ימצא את המעשה אשר עשה האלקים וכו'. וכתוב (ישעיהו י"ז) בשביל אשר יעמול האדם לבקש ולא ימצא, וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצוא.

ובל זה כלול ומרומז במה שהזכרנו בשבועות הקדוש העבר בענין דרכי המשפט של השם יתברך שאי אפשר להשיגם [לחג השבועות שנת תקצ"ג נתקבצו קיבוץ גדול אצל מוהרנ"ת, ודרש או מוהרנ"ת דברי אלהים חיים באש קודש, חג השבועות הזה נקרא אצל אנ"ש בשם "השבועות הגדול", כיון שמוהרנ"ת דרש או באש קודש עד שהרגישו הרבה מאנ"ש עין בעין שרביז"ל מדבר מתוך גורנו, גם הרה"ח ר' שמעון תלמיד רביז"ל שכבר היה דר בעת ההוא בארץ ישראל, נודמן או בחוץ לארץ ושהה בחג השבועות אצל מוהרנ"ת. הרה"ח ר' שמעון התפעל או מאד ממוהרנ"ת ואמר: תמיד חשבתי על מוהרנ"ת שהוא כמו תלמיד מרבינו, אמנם כעת אני רואה שהוא הרבי בעצמו! ואמר אז: הרי אני מבין על "גיטע איד" כי הרי עובת את כל מפורסמי הדור והתקרבתי לרבינו בהיותו עדיין ילד, ובכן אני אומר לכם שכיום מוהרנ"ת הוא הרבי עכ"ל. ולכאורה נראה לומר שכל זה היה בשנת תקצ"ג וכמ"ש החלן בימי התלאות, וע"ע בששי"ק ח"ב סי' תרס"ז, אמנם בספר ששי"ק ח"ב סי' תשי"ח וסי' תשכ"ז כתב שהשבועות הגדול היה שנת תקצ"ה, אבל אינו מסתבר, כי אז היה תוקף המחלוקת, וכמעט מן הנמנע היה להתקבץ יחד בברסלב ודו"ק.

באותו השבועות הגדול נתקבצו הרבה אנ"ש, כל העדה היו קרושים עובדי ה' שלא היה להם בעולמם לא כבוד ולא מעות וכו' רק ד' אמות של תורה ותפלה בלבד, דבר זה היה גם כן אחת מן הגורמים שהצית את המחלוקת על מוהרנ"ת ועל חסידיו ברסלב, עד שבשנת תקצ"ה הבהרה ללהב יוצאת כמ"ש לקמן. וכה מתואר הדבר בספר ימי התלאות שכו' מוהרנ"ת רובו תבערות לבבו לעבודת הבורא יתברך היה רגיל לדבר הרבה מאוד עם מקורביו ביראת השם, דברים מן הלב הנכנסים ללב השומעים, עד שבשנת תקצ"ג נתקבצו על חג השבועות למוהרנ"ת אנשים רבים, ערך שמונים אנשים, וחוזו ממה שנתקבצו אליו מאנשי העיר, וכשנשמע מזה לראשי המתנגדים, נתקנאו על זה, כי ידעו היטב אשר כל הנוסעים למוהרנ"ת אין כוונתם בשביל כבוד או בשביל כוונת פרנסה או שאר כוונות גשמיות כמו אנשיו, רק כוונת כל הנוסעים אליו הוא רק לשמוע דברי ה', על כן נתקנאו על זה מאד. ושאלו לו מה זה נחשב, אצלכם היו חמש מאות אורחים. אמר אצלי היה אראנדער"ס, ואצלו היו יראים וכו' עכ"ל]. כי אם מי שהשליך עצמו לעבודת גמור, בתמימות ובפשטות וכו', שהשיג דרכי ה' וכו' (ליקוטי ח"ב סי' ה'), ויותר עזרנו השם יתברך לדבר בסעודה שלישית של אתמול, דברים נפלאים עמוקים ותמימים מאד, כאשר יספר לך מעט דמעט מהם מוסר כתב זה ר' נחמן מהייסין [הרה"ח ר' נחמן מקורו מעיר הייסין, דר בטולטשין, מגדולי תלמידי מוהרנ"ת ומשמשו באמ"ן]. ומאד המו מעי לי אשר לא זכינו שתשמע בעצמך הדברים האלה, אך זאת נחמתנו כל מה ששמעת עד הנה בפרט בשבועות העבר, עד הנה עזרנו רחמינו ית', ואנו מחכים שיוסיף נפלאותיו וחסדיו עמנו ביתר שאת, עד שנוכה לאחריית טוב בעזרת השם יתברך, כי חסדי ה' לא תמו ולא כלו רחמינו לעולם.

והנה מה מאד החייתי נפשי בעת שהיה ידידי ר"ש נ"י [אפשר הכוונה לר' שמעון הגדול תלמיד מוהרנ"ת שדר בטולטשין, ואפשר שלא זכה ר' שמעון להיות או בשבועות אצל מוהרנ"ת, או אפשר לפי הנ"ל שחג השבועות הגדול הידוע היה באותו שנה שנת תקצ"ג, והכוונה לר' שמעון תלמיד רביז"ל, ששהה אז בחוץ לארץ, ואף שר' שמעון תלמיד רביז"ל שהה ביו"ט אצל מוהרנ"ת, עכ"ז החזיר עם ר' יצחק הדיבורים והתורות של מוהרנ"ת] בביתי, וסיפר ששמע מאתך כמה דיבורי תורה מחג השבועות העבר, כמו חלב ודשן שבעה נפשי מזה, כי באלה חפצתי שתזכור ותשיח בדברי תורת אמת, שאתה שומע מאתי, תעלוזנה כליותי בדבר שפתיך משרים. ותהלה לאל עשו רושם גדול בלב ר"ש הנ"ל, וכבר סיפר מהם עם אחרים, וכל זה הוא רצונו הק' ז"ל להודיע לבני באדם וכו', לכל מי שחפץ לשמוע באמת [מוהרנ"ת מדייק "מי שחפץ לשמוע באמת", שהעיקר להשפיע למי שחפץ באמת, וכדברי רביז"ל בליקוטי (ח"א סי' קכ"ט) אם אין רצונו כלל לעבור את השי"ת לא יועיל לו שום התקרבות לצדיקים כלל עכ"ל].

ותראה לשלוח לי מיד מעות נדבת לבך הטוב על הבנין הק' [מוהרנ"ת עמד אז באמצע בניית הביהמ"ד באומאן כמ"ש במכתבים הקודמים, ונצרך לו הרבה מעות על זה, ובאלה הימים אהר חג השבועות נסע מוהרנ"ת לאומאן כדי לעסוק בבנין הביהמ"ד כמ"ש לקמן מכתב ק"ט ג' באומאן קבלתי מכתבך ביום ו' עש"ק שלח]. גם אם אפשר שתקבל מאנ"ש רב או מעט על הבנין מה טוב, כי אני צריך עתה הוצאות רבות לגמור הבנין הקדוש, ולה' הישועה.

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

על זרע הבעל שם טוב
הכתוב אומר (ישעי' ה, ב)
ופרי הארץ לגאון
ולתפארת
(חיי מוהר"ן סי' תקנ"ג)

לכבוד יומא הדילולא
דמרן הבעל שם טוב הק'
ז"ע, בחג השבעות

מאמר כ"א:

ל"ב.

ופרי הארץ לגאון ולתפארת

כסלו תק"ע, פה ברסלב הלום. הייתי יושב בביתי (היינו בבית הקטן שהוא יושב בו), ולא היה שום אדם נכנס אצלי, והיה תמוה בעיני, ויצאתי לבית הגדול ולבית המדרש, ולא היה שם גם כן שום אדם, ויישבת בדעתי לצאת אל החוץ, ויצאתי לחוץ וכו'.

בתוך שהיינו יושבים שם בא זקן אחד וקרא אותי, ואמר שיש לו איזה דבר לדבר עמי, והלכתי עמו, והתחיל לדבר עמי. ענה ואמר האתה תעשה כזאת, ואיך אין אתה מתבייש בפני אובתיך נגד זקניך ר' נחמן, ונגד זקניך הבעל שם טוב ז"ל, ואיך אין אתה מתבייש וכו'.

ובא על דעתי המעשה של הבעל שם טוב ז"ל הידוע, ואז היה סבור הבעש"ט ז"ל גם כן שאין לו עולם הבא, ואמר אני אוהב את השם יתברך בלי עולם הבא, והשלכתי את ראשי לאחורי במרירות גדול מאד.

וכאשר השלכתי את ראשי כך באו אלי ונתקבצו אלי כל הנזכרים למעלה שאמר לי הזקן להתבייש מהם, היינו זקני והאבות וכו' וכו', ואמרו לי הפסוק (ישעי' ה, ב) ופרי הארץ לגאון ולתפארת, ואמרו לי אדרבא נהיה מתפארים בכם, והביאו לי כל האנשים שלי ובניי (כי גם בניי נפרדו ממני בתחילה בעת הנ"ל), ודיברו על לבי דברים כאלו והיפך מהנ"ל וכו'.

(חיי מוהר"ן סי' צ"א)

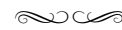
ל"ג.

התגלות האבות הק'

סיפר שהיה רגיל לאכול הרבה מאד בימי נעוריו, והיה לו יסורים מזה, והשליך זאת, וראה אחר כך שיש לו תאוה גם לאתו המעט שאוכל, ונתיישב והתחיל שוב

ובן הוה שבא אליו הבעל שם טוב ז"ל, ואמר להתחילה בזה הלשון, אמור מה שאתה יודע והקב"ה יודע ואני יודע גם כן, היינו שיתוודה לפניו כל החטאים, ואמר לו כך שלשה פעמים, ולא רצה לומר, ותיכף התחיל לצעוק הוי ואבוי על גודל כאב כל אבריו, וצעק בתמרורים בפרוטרוט על כאב כל אבר ואמר מאבריו, כי התחילו לישרר שקורין ברעכ"ן כל עצמותיו של כל אבר, ואמר וצעק כך מתוך חליו איזה זמן עד שמת כמו שאמר הבעל שם טוב ז"ל, והמעייין במאמר אנכי הנ"ל יבין היטב ענין זה הסיפור.

(חיי מוהר"ן סי' נ"ח)

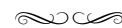
ל"ד.

החזרת עטרה ליושנה

התורה אתם נצבים בלק"א בסי' מ"ד אמר בשבת שקודם ראש השנה של שנת תקס"ג בשבת הראשון שנתקרבתי אלי, ושם מדבר מענין מחאת כפיים בשעת התפלה.

ודע שבאותו העת שאמר התורה הזאת, אז היה סמוך לכניסתו לפה ברסלב, ואז דיבר הרבה מענין מחאת כפיים בתפלה. וסיפר לי שבתחלת כניסתו לפה, עמד פעם אחת על פתח הבית המדרש שבביתו, והוכיח את העולם על אודות התפלה שאינם מתפללים כראוי, וענה ואמר שאין שומעין משום אחד מהמתפללין שום המחאת כף, ומזה הבננו מיד שהוא רוצה להחזיר העטרה ליושנה, שיחזרו להתעורר להתפלל בכוונה והתלהבות ובכח גדול, כמו החסידים הראשונים שהיו בימי הבעל שם טוב ז"ל ותלמידיו הקדושים, שהיו בדורות שלפנינו. כי בתחילת ימי רבינו ז"ל כבר התחילו החסידים להתקרב וכו', והוא ז"ל יגע וטרח הרבה לתקן כל זה להחזיר העטרה ליושנה.

(חיי מוהר"ן סי' ע"ח)

מדברי הרה"צ רבי נחמן מטשעהרין זצ"ל, על מרן הבעל שם טוב זצ"ל, ותורתו הק', בהקדמת ספרו "לשון חסידים":

...ובכל תקוותינו וישועתינו לנצח הוא רק על ידי התגלות תורתו הק' ודרכיו הק' העומדים לנו בעזרתנו סלה בפרט בעתים הללו בעקבות משיחא אשר התפשטות החושך והגורא מאד כפול ומכופל תהו ובהו וחושך וכו' ממש, אשר גם נביאינו הראשונים ז"ל, ראו כן תמוה איך יוכלו בני ישראל הק' לעמוד ולהתחזק עצמן ביראת ה' ואמונתו הק' בתוך התגברות החשכות כזה, וברוך ה' אשר הפליא חסדו ועמנו והקדים רפואה למכותינו, ובאחרית הימים האלו שלח לנו מושיע ורב קדוש ונורא כזה, עיר וקדיש מן שמיא נחית...

מאמר משיב נפש

ק"י

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שלישי"א

סימן י"ד: ובהם נהגה

שואל: הנה דבר מוזר ראיתי והבנתי מחסידי ברסלב, והוא מיוסד על דברי ר"נ בעצמו, כי הם לומדים כל התורה כולה במהירות, וכמ"ש בשיחות הר"ן (סי' ע"ו) כי צריכין לעבור על כל התורה כולה כמ"פ, וכ"ז במהירות, לבלי לעמוד הרבה על ענין אחד, ומצד שני יש חיוב גדול ללמוד ספרו ליקוטי מוהר"ן בעיון, וכמ"ש ר"נ בעצמו (חיי מוהר"ן) שצריכין לקבוע שיעור אחד ללמוד בעיון גדול, כי יש עמקות גדול ונפלא בספריו, וכן כתב (שם סי' שמ"ח) שמה שנכתב בלשונו, צריכין לדקדק בו כמו במקרא, ובספרי לקו"מ בתחלתו נדפס ח"י כללים מהר"א בר"נ בעל מחבר ספר ביהל"ק איך ללמוד הלכו"מ בעיון, ותמהנו כי במקרא בעצמו אין צריכין לדקדק, וכן בכל התורה כולה, רק ללמוד במהירות, ורק בלימוד הלכו"מ צריכין להתעמק בעיון רב, והוא בבחי' יציבא בארעא וגיורא בשמי שמיא.

וז"ל הגאון ר"י סלנטר באגרות המוסר שלו הנה בתבלין התורה ליצה"ר, יש בחי' רוחנית, הוא מאחז"ל תורה בעידנא דעסיק בה מצלא וכו', ואין חילוק באיזה דבר תורה שיהיה עסקו, תצילנו מחטא. אם יעסוק בענין שור שנגח את הפרה וכיוצא, תצילנו גם מלשון הרע וכיוצא. הגם כי אינם שייכים זה לזה, רק רוחניות התורה תשמרנו, והנה אם נשקיף בעין חודרת, נראה כי תחבולותנו למרכז רפואת היצה"ר המה רק בבחי' הגשמית, הוא התבוננות היראה ולימוד ההלכות. כי הרפואה בבחי' הרוחנית באה ממילא. וע"כ תקרא רפואה מקרית. כי מצות לימוד התורה היא מצות עשה בפני עצמה, אין נפ"מ בהגתה איך יצרו של אדם מתגבר עליו, אם מעט ואם הרבה. והאדם צריך ללמוד תמיד, לקיים מצות תלמוד כראוי, גם אם אין יצרו מתגבר עליו. ואין בידו ללמוד יותר מחיובו. וכשיקיים מצות ת"ת כראוי, ממילא נמשך רפואתה הרוחנית ליצרו, על איזה אופן שהוא. אכן בחי' הגשמית, היא ההתבוננות ביראת ה' ולימוד ההלכות, היא רפואה עצמית, והאדם צריך להתנהג בה בדרך רפואת חולי הגוף, אשר לפי ערך המחלה כן ערך הרפואה בכמות ובאיכות, כן בחולי הנפש הרפואה הלזו תתיסד לפי ערך המחלה. כל עוד אשר יצרו יתקף עליו, כן ההכרח להוסיף בהתבוננות היראה ולימוד ההלכות, ואם לא ישתמש ברפואה הגשמית, אזי גם הרוחנית, היא לימוד התורה, לא תתן כחה כ"כ ליצה"ר הרוחני, תכנת בריאת האדם, אשר פעולת הרוחנית היא הנפש, תלוי בבחי' הגוף, והנה האויב האורב להאדם הוא היצה"ר, הפועל בו לשום לבו לאבן, לכל יריגיש את חטאיו העצומים, לכל יראה חסרונו וידין כל תעשינה תושיה להתבונן ביראת ה', לבקש רפואת תעלה, היא רפואה הגשמית, לזאת ישים האדם אל לבו לזכות את הרבים, לעוררם להתבוננות היראה והמוסר. כי עיני האדם פקוחות על אחרים לדעת ולהכיר את חסרונותיהם וכי נצרכים המה למוסר למרבה. כן יחזיק בכל עוז בלימוד המוסרי, למען ישוטטו בו רבים, ותרבה יראת ה' וזכות הרבים תהיה תלויה בו. וממילא לאט לאט לימוד המוסר ידריכהו בנתיב הצדק. והוא רפואה גשמית וגם רוחנית ע"כ.

נמצא מדבריהם שבאמת רוב עיון הלימוד צריך להיות בעניני עבודת השם, שהוא הרפואה העיקרית לתחלואי הנפש של האדם, ואופן רפואה זאת נתבאר באורך בכל ספרי תלמידי הבעש"ט הקדוש, ובפרט בספרי רבינו נחמן מברסלב, וכשלומדים בזה ומקבלין התעוררות והדרכה איך להתנהג בקדושה וטהרה בשבירת התאות ותיקון המדות, עי"ז יש קיום לכל התורה כולה, וכמו שכבר כתב רבינו אלימלך (הנהגות האדם סי"א) כי חטאות נעורים של האדם מסמין עיניו שלא יראה, אף שיכול לפלפל ולהגיד לאחרים דינו, אבל הוא בעצמו שוכח ולא מקיימם באמת, לכן צריך האדם להתחרט מאוד על עונותיו וכו', עד אשר ירחמו עליו מן השמים ויתפלל להשי' שידריכהו בדרך, ויורה דרכו שלא יבלה חיי חייו, ואז השי' ברחמיו יאיר עיניו באור תורתו הקדושה ויבין וישכיל תוכן הדבר לעשותו ולקיימו ע"כ, וע"כ אם תראה בני אדם שנותנין הרבה זמן ללימוד הלכו"מ בעיון ובשאר ספרי רבינו, תדע כי הם עושין הדבר הנכון, אשר צווחו קדמונינו נגד אלו האנשים שאין עושין כן.

ודוגמת זה כתב הרח"ו (בהקדמת שער הקדמות) בענין לימוד פנימיות התורה, וז"ל כי הת"ח העוסקים בתורה לשמה, ולא לשמו לעשות לו שם, צריך שיעסוק בתחילה בחכמת המקרא והמשנה והתלמוד כפי מה שיוכל שכלו לסבול, ואח"כ יעסוק לדעת את קונו בחכמת האמת, וכמו שציוה דהע"ה את שלמה בנו דע את אלהי אביך ועבדהו. ואם האיש הזה יהיה כבד וקשה בענין העיון בתלמוד, מוטב לו שיניח את ידו ממנו, אחר שבחן מזלו בחכמה זאת, ויעסוק בחכמת האמת, אמנם כל האיש שהוא קל לעיון, מחויב לתת חלק שעה או ב' שעות ביום בעיון ההלכה, ולכוין ולתרוץ הקושיות הנופלות בפשט ההלכה וכו', ואח"כ יכוין לקשט המטרונתא עצמה שהיא חכמת הקבלה.

ועוד כתב (פרע"ח שער הנהגת הלימוד פ"א) מורי זלה"ה היה אומר, מי שהוא חריף ובקי בעיון מאוד במהירות, טוב שיעיין שעה אחת או ב' ביום ולא יותר, כדי לשבר אגודי הקליפות, אבל מי שאינו מהיר כ"כ והוא קשה העיון, יותר טוב לו שיעיין בפנימיות הדבר שהוא בפרו, ממה שיעיין בקליפות. והוא שיעיין ויעסוק במדרשים ובאגדות, ובפרט בזוהר ובספרי קבלה. והיה אומר שיעקר כוונת הקריאה בתורה, תלוי בזה שיכוין לקשר את נפשו להדביקה לשרשה ע"י התורה, כדי להשלים אילן העליון, ולהשלים אדם העליון ולתקנו, כי זה הוא תכלית כל בריאת אדם, ותכלית עסקו בתורה.

וע"ע באריכות בליקוטי תורה (לבעל התניא) פרשת ויקרא (פסוק ולא תשבית מלה) ובביאור הצמח צדק שם בענין גודל מעלת לימוד פנימיות התורה, על לימוד הפשטות, וכ"ז כי פנימיות התורה מזכך את האדם להביאו לתיקון המדות ולזכך את החומר.

דברי אביך המצפה לישועה ומעתיר בעדכם

נתן מברסלב

סימן ק"ט

בעזרת השם יתברך, יום א' בלק, תקצ"ג

שלום לאהובי בני חביבי נ"י, שלום לך ולביתך וליוצאי חלצך שיחי.

מכתבך קבלתי ביום ו' העבר, גם באומאן קבלתי מכתבך ביום ו' ערב שבת קודש שלח [עיין לעיל סוף מכתב ק"ח]. עתה אודיעך ישועת ה' ועוזו ונפלאותיו אשר עשה עמנו, כי תהלה לאל גמרנו הרבה בהכנין הקדוש, וכבר נגמרה התקרה (שהוא הסטעליא), ובסמוך תהיה מכוסה בטשעריפיס, וגם עוסקים בהטיחה של הכתלים, וגם כבר הנחתי מעות על תשעה חלונות, וכבר קניתי דלת נאה, וכבר מלאו עפר ההשוות הגומות, והכל היה בישועת ה' ונוראותיו הגדולים, ובחסדי ה' נתפלל שם אם ירצה ה' בראש השנה הסמוך הבאה עלינו לטובה, יראו עינינו וישמח לבינו וכו' [וכן היה שנגמר הבנין בכי טוב על ראש השנה שנת תקצ"ד, כמ"ש בימי מוהר"ת (ח"א אות ק"י) שכתב בוה"ל: והש"ת ברוב נפלאותיו גבר חסדו עלינו עד שגמרנו הבנין של הבית המדרש בעצמו [היינו לא הבנין הסמוך לבית המדרש, רק הביחמ"ד בעצמו] באותה השנה ע"כ, ועיין לעיל מכתב ק"ז]. ולבאר לך בפרטיות מעשי ה' הגדולים אשר הפליא חסדו בזה, אין הזמן מספיק עתה.

עד הנה עזרנו רחמיו ית', כן יגמור בעדנו לגמור גם כל בנין הבית השייך לזה בסמוך מהרה [כמ"ש שם בימי מוהר"ת הנזכר וז"ל: ועדיין לא נגמר או גמר הבית והדירה שצריכין לבנות סמוך להבית המדרש וכו', ובסוף אותה שנה עסק ר' נפתלי לגמור בנין הבית דירה בשבילו, שהתחלתי לבנות תחת הגג של הבית המדרש, ולתקן הגג, וסתר הגג הראשון ובנאו מחדש, אבל לא גמר בנין בית הדירה שבבית המדרש שלנו הנ"ל עכ"ל. וגם בשנת תקצ"ה עדיין לא נגמר הבנין הנ"ל כלול, כמ"ש שם: והתפללנו פעם שניה בשנת תקצ"ה בבית המדרש, אבל שאר הבנין עדיין לא נגמר עכ"ל]. והעיקר שישגמור ה' בעדינו הבנין הקדוש ברוחניות, הנבנה על ידי קיבוץ נפשות ישראל החפצים להתקרב אליו באמת, שיתרכו הבתים עד אין מספר, על ידי תוספת שכנים הרבה דקדושה (ליקו"מ ח"ב סי' ח), ונוכה כלנו לכנוס מחוץ לפנים, ולאסוף הביתה כל הנפשות הנדחים הנשפכים בראש כל חוצות (ליקו"מ ח"ב סי' ס"ז). בעל החמלה יחוס ויחמול עלינו ועליהם, לאסוף נדחינו ולקבץ פזרוננו, ולהביאנו חדריו הקדושים, ונשבעה מטוב ביתו וכו'.

ומחמת הנחיצה אי אפשר להאריך יותר.

דברי אביך המצפה לישועה

נתן מברסלב

סימן ק"י

בעזרת השם יתברך, יום א' מטות ומסעי, תקצ"ג

אהובי בני חביבי שלום לך ולביתך, יצו ה' אתך את הברכה חיים ושלום וכל טוב, בזה ובכא לנצח, אכ"ר.

מכתבך קבלתי היום עם חצי רובל-חדש והיה לי לנחת, הטיבות אשר שלחת היום, כי הגיע במועדו ובזמנו, בעת שהיה מוכרח לי מאד, ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלימה מאת ה', שתזכה לשקוד על דלתי התורה והעבודה יום יום עד שתגיע לתכלית הטוב של איש הישראלי שנברא בשבילו, שהוא להכיר אותו ית' [עיין ליקו"מ ח"ב סי' ל"ט וח"א סי' ל"ז].

מה שאתה מצטער ומתגעגע להיות רגיל אצלי על שבת קודש גם אני נסכף מאד לזה, אך כבר כתבתי לך [לעיל מכתב ע"ד ומכתב פ'] שטוב יותר כשמשרים מניעות ובאים לפרקים, מלבא בכל יום בלי מניעות, כי עיקר האדם בא לעולם לשבר מניעות, לעמוד כנגד דלתות נחושת ובריחי ברזל, והכל אי אפשר לשבר כי אם על ידי הרצון והכיסופין והחשק הנמרץ, כמובא אצלינו הרבה מזה.

והנה תשמע מפי מוסר כתב זה גודל הצער שהיה לי בעתים הללו. וגודל בלבול הדעת שהיה לי מזה אי אפשר לבאר, ומעט תוכל להבין בעצמך, ולא היה לי מקום להחבא עצמי מגודל הצער, ובתוך כך באו אלי על שבת זה דייקא ידיד נפשי ר' נחמן נ"י נכד נזר ראשינו וצ"ל [בן הר"ר זלמן חתן רביז'ל, והרבנית מרת חיה ז"ל בת רביז'ל, דר בטולשין] עם עוד אורחים חשובים מקהלתכם ומנעמריכם, וראיתי נפלאות ה', ובה' בטחתי שכנפלאותיו העצומים יעזור עתה דייקא למען שמו הגדול, לכבד את השבת כראוי, בדברי אמת, הנובעים ממעיני הישועה וכו'.

כוונת ההערות והציונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצונינו בעו"ה להודיע כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באימיל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהר"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוחכם למפרע

למכתבים למערכת, וכן לתת מאמרים להודיע בעט סופר, אן להערות, וכן

מי שברצונו שייגע לו העט סופר על יד האימיל, יפנה:

CONGHVPRINTING@GMAIL.COM

או להפעקס: **845.781.6701**

להודיע על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

שיעורים אוף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן!

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום

מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א

עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן

718-855-2121

געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהר"ן הסבר, לויט די

מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות

חזקו ואמנצו אחיי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעיין ולחפש בהם למצוא בהם

בכל פעם עצות להציל נפשיכם (על"ת מכתב ש"ג)